

Sygn. akt XI Ka 200/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSA w SO Tamara Pawlak (spr.)

Sędziowie SO Katarzyna Żmigrodzka

SO Ewa Bogusz- Patyra

Protokolant Małgorzata Dubiel

przy udziale Prokuratora Marty Baranowskiej

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 roku

sprawy E. K. i S. P.

oskarżonych z art. 91 § 4 k.k.s. w zb. z art. 65 § 3 k.k.s. i innych

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej

z dnia 11 czerwca 2013 roku sygn. akt VII K 1/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę E. K. i S. P. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Białej Podlaskiej do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt XI Ka 200/14

UZASADNIENIE

S. P. i E. K. zostali oskarżeni o to, że:

1. w dniu 21 lutego 2011 roku działając wspólnie i w porozumieniu przewozili samochodem marki A. o nr rej. (...) w rejonie miejscowości S., woj. (...), towar w postaci 540 paczek papierosów marki (...), 520 paczek papierosów marki (...), 360 paczek papierosów marki (...), 1140 paczek papierosów marki (...), 450 paczek papierosów marki (...), 180 paczek papierosów marki (...), 20 paczek papierosów marki (...) oraz 10 paczek papierosów marki (...), tj. towar importowany bez zgłoszenia celnego, z narażeniem Budżetu Unii Europejskiej na uszczuplenie należności celne w kwocie 1.484,00 zł. nie oznaczonych znakami akcyzy, od którego kwota należnego podatku akcyzowego wynosi 37.700,00 zł. stanowiący przedmiot czynu zabronionego z art. 86 §4 kks w zb. z art. 63 §6 kks, **to jest o przestępstwo skarbowe z art. 91 §4 kks w zb. z art. 65 §3 kks w zw. art. 37 §1 pkt 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks;**
2. w dniu 4 kwietnia 2011 roku działając wspólnie i w porozumieniu przewozili samochodem marki A. (...) o nr rej. (...) w rejonie miejscowości S., woj. (...), towar w postaci 740 paczek papierosów marki (...), 160 paczek papierosów marki (...), 320 paczek papierosów marki (...), 190 paczek papierosów marki (...), 410 paczek papierosów marki (...), 330 paczek papierosów marki (...), 220 paczek papierosów marki (...) oraz 300 paczek papierosów marki (...), tj. towar importowany bez zgłoszenia celnego z narażeniem Budżetu Unii Europejskiej na uszczuplenie należności celnej w kwocie 1.230,00 zł., nie oznaczonych znakami akcyzy, od którego kwota należnego podatku akcyzowego

wynosi 31.260,00 zł., stanowiący przedmiot czynu zabronionego z art. 86 §4 kks w zb. z art. 63 §6 kks, **to jest o przestępstwo skarbowe z art. 91 §4 kks w zb. z art. 65 §3 kks w zw. z art. 37 §1 pkt. 3 kks w zw. z art. 7 §1 kks.**

Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej po rozpoznaniu sprawy sygn. akt VII K 1/12 wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 roku uznał oskarżonych S. P. i E. K. za winnych tego że działając wspólnie i w porozumieniu w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru:

- w dniu 21 lutego 2011 roku przewozili samochodem marki A. o nr rej. (...) w rejonie miejscowości S., woj. (...), towar w postaci 540 paczek papierosów marki (...), 520 paczek papierosów marki (...), 360 paczek papierosów marki (...), 1140 paczek papierosów marki (...), 450 paczek papierosów marki (...), 180 paczek papierosów marki (...), 20 paczek papierosów marki (...) oraz 10 paczek papierosów marki (...), tj. towar importowany bez zgłoszenia celnego, z narażeniem Budżetu Unii Europejskiej na uszczuplenie należności celne w kwocie 1.484,00 zł. nie oznaczonych znakami akcyzy, od którego kwota należnego podatku akcyzowego wynosi 37.700,00 zł. stanowiący przedmiot czynu zabronionego z art. 86 §4 kks w zb. z art. 63 §6 kks, oraz

- w dniu 4 kwietnia 2011 roku działając wspólnie i w porozumieniu przewozili samochodem marki A. (...) o nr rej. (...) w rejonie miejscowości S., woj. (...), towar w postaci 740 paczek papierosów marki (...), 160 paczek papierosów marki (...), 320 paczek papierosów marki (...), 190 paczek papierosów marki (...), 410 paczek papierosów marki (...), 330 paczek papierosów marki (...), 220 paczek papierosów marki (...) oraz 300 paczek papierosów marki (...), tj. towar importowany bez zgłoszenia celnego z narażeniem Budżetu Unii Europejskiej na uszczuplenie należności celnej w kwocie 1.230,00 zł., nie oznaczonych znakami akcyzy, od którego kwota należnego podatku akcyzowego wynosi 31.260,00 zł., stanowiący przedmiot czynu zabronionego z art. 86 §4 kks w zb. z art. 63 §6 kks co wyczerpuje znamiona przestępstwa skarbowego określonego w art. 91 §4 kks w zb. z art. 65 §3 kks w zw. art. 7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks i za to na podstawie art. 91 §4 kks w zb. z art. 65 §3 kks w zw. z art.7 §1 kks w zw. z art. 6 §2 kks skazał ich a na podstawie art. 65 §3 kks w zw. z art. 7 §2 kks wymierzył im kary po 300 (trzysta) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwoty po 60 (sześćdziesiąt) złotych każda;

na podstawie art. 30 §6 kks w zw. z art. 29 pkt 4 kks orzekł przepadek dowodów rzeczowych wymienionych pod pozycją 1-8 w wykazie dowodów rzeczowych I k. 31, pod poz. 1-8 w wykazie dowodów rzeczowych I/11 k. 76 zarządzając na podstawie art. 31 §6 kk ich zniszczenie;

na podstawie art. 20 §2 kks w zw. z art. 63 §1 kks na poczet orzeczonej wobec oskarżonych kar grzywny zaliczył okres ich rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w postaci zatrzymania w dniach 4 kwietnia 2011 r. i 21 lutego 2011 r.;

zasądził od S. P. na rzecz Skarbu Państwa tytułem zwrotu części wydatków 150 (sto pięćdziesiąt) złotych i od E. K. kwotę 400 (czteryście) złotych oraz tytułem częściowej opłaty od obojga oskarżonych po 1000 zł. (jeden tysiąc) złotych. W pozostałej części z opłaty zwolnił zaś część wydatków przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator oraz obrońca oskarżonej E. K.. Obrońca zaskarżył wyrok w całości podnosząc następujące zarzuty:

1. obrazę przepisów praw procesowego, mianowicie art. 4 7, 410 wynikającą z dokonania oceny dowodów z naruszeniem zasad prawidłowego wnioskowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, oparcia orzeczenia o winie oskarżonej na założeniu że będąc pasażerką w samochodzie w którym były ukryte papierosy była ich współposiadaczką przy jednoczesnym pominięciu okoliczności i dowodów dla niej korzystnych,
2. obrazę przepisu prawa procesowego, mianowicie art. 424 §1 pkt 1 kpz przez brak wskazania w uzasadnieniu wyroku jakie fakty Sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione i dlaczego nie uznał dowodów wskazujących kto był posiadaczem przewożonych papierosów,

3. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjęty za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że oskarżona E. K. dopuściła się popełnienia zarzucanych jej czynów pomimo wątpliwości w tym względzie wynikających z zebranego materiału dowodowego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej czynu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białej Podlaskiej.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Białej Podlaskiej zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych S. P. i E. K. podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na wyciągnięciu wadliwych wniosków opartych na nieprawidłowej argumentacji i błędnej ocenie materiału dowodowego prowadzącej do przyjęcia, że czyny zarzucone oskarżonym S. P. i E. K. zostały podjęte w wykonaniu z góry powziętego zamiaru a w konsekwencji uznanie, że w/wymienieni dopuścili się jednego przestępstwa skarbowego, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadzi do przeciwnego wniosku.

Mając na uwadze podniesiony przez siebie zarzut apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białej Podlaskiej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Obie apelacje w zakresie w którym apelujący wnosili o uchylenie wyroku - zasługiwały na uwzględnienie.

Kontrola odwoławcza zaskarżonego orzeczenia, w kontekście postawionych w nich zarzutów obraży art. 4, 7, 410 i 424 kpk, pozwala zgodzić się ze skarżącymi o ile twierdzą, że sposób procedowania Sądu I instancji jest dotknięty wadami, uniemożliwiającymi zaakceptowanie wyroku.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 410 kpk podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Z drugiej strony art. 366 §1 kpk nakłada na przewodniczącego obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a zatem przeprowadzenia w tym celu wszystkich niezbędnych dowodów. Co więcej przeprowadzone dowody sąd winien jest poddać prawidłowej ocenie (a to oznacza również, że ma być ona kompleksowa), a następnie w oparciu o wywiedzione wnioski wydać orzeczenie. Kontrolę wykonania tych obowiązków powinno umożliwić uzasadnienie wyroku, które musi spełniać przewidziane w odpowiednich przepisach wymagania.

Rozpoznając niniejszą sprawę sąd I instancji uchybił wskazanym wyżej obowiązkom i regułom.

Z treści uzasadnienia wyroku wynika, iż sąd I instancji, procedując w niniejszej sprawie, przeprowadził postępowanie mało wnikliwie, nie poświęcając należytej uwagi kwestii zarówno znamion zarzucanych oskarżonym czynów jak też zamiaru, z jakim mieli działać oboje oskarżeni. Uzasadnienie wyroku zaś (mimo swojej objętości) nie spełnia wymogów z art. 424 kpk i nie wyjaśnia istotnych dla przypisania winy oskarżonej kwestii.

Opis stanu faktycznego zawarty w uzasadnieniu jest niekompletny a zaprezentowana tam ocena dowodów dowolna. Otóż sąd ustalił jedynie, że dwukrotnie oskarżona była pasażerką samochodu, w którym przewożone były papierosy bez akcyzy i tylko na tej podstawie wywiódł, iż miała ona „z góry powzięty zamiar” popełnienia zarzucanych jej czynów, tj. że przewoziła towary bez akcyzy. Trafnie podniósł apelujący obrońca, iż ocena wyjaśnień oskarżonej i odmowa wiarygodności w części, w której nie przyznała się ona do popełnienia zarzucanego jej czynu, nie może zostać uznana za swobodną albowiem nie została poprawnie umotywowana. Dowód ten został odrzucony bez należytego wyjaśnienia bowiem jedynie z uwagi na fakt, że w postępowaniu przygotowawczym oskarżona przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. Takiej oceny nie sposób określić wszechstronną i swobodną, zwłaszcza, że oskarżony je potwierdził, co całkowicie zostało pominięte przy omawianej ocenie.

Jednakże nie tylko z tej przyczyny należało uznać, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie spełnia kryteriów przewidzianych w art. 424 kpk. Prokurator w apelacji zakwestionował przyjętą przez Sąd Rejonowy koncepcję przestępstwa jednoczynowego, którego dokonanie sąd przypisał oskarżonym. Z powyższym zgodzić się należy, o ile wskazuje on na pobieżne potraktowanie przez sąd kwestii zamiaru i brak należytego odniesienia się w tym zakresie w uzasadnieniu wyroku do realiów niniejszej sprawy.

Prokurator poddał w wątpliwość możliwość przypisania oskarżonym jednego czynu wskazując, że oskarżeni podejmując kolejne działania nie tyle kierowali się tym samym zamiarem, co jest wymagane dla przyjęcia konstrukcji czynu ciągłego z art. 6 §2 kks ale co najwyżej takim samym zamiarem.

Trafnie dostrzegł skarżący, iż przepis art. 6 §2 kks od 17 grudnia 2005 roku nie posługuje się pojęciem „z góry powziętego zamiaru” tak jak to ma miejsce w kodeksie karnym (art. 12 kk). Dla przyjęcia jednego czynu na gruncie kodeksu karnego skarbowego koniecznym jest wykazanie działania „w wykonaniu tego samego zamiaru lub z wykorzystaniem tej samej sposobności”. Niemniej jednak ta kwestia nie została przez sąd meriti wyczerpująco wyjaśniona albowiem nie licząc przytoczenia brzmienia ww. przepisu, sąd bardzo lakonicznie - w jednym zdaniu - odniósł się do tego problemu, co przekonuje o tym, iż Sąd Rejonowy nie poświęcił temu zagadnieniu należytej uwagi. Powyższe stwierdzenie potwierdza wynikająca, z treści uzasadnienia niekonsekwencję - Sąd Rejonowy, modyfikując opis przestępstwa jako jednoczynowego, którego dokonanie przypisał oskarżonym, uznał ich za winnych tego, że działali oni w wykonaniu z góry powziętego zamiaru jednakże w uzasadnieniu odnosząc się do kwestii jednoczynowości przestępstwa nawiązywał już do aktualnego brzmienia art. 6 §2 kks, nie dostrzegając dysonansu pojęciowego oraz nie wyjaśniając, w czym upatruje fakt, że oskarżeni działali z tym samym, z góry powziętym, zamiarem. Powyższe uchybienie oceniać należy jako obrazę art. 424 §1 kpk, gdyż tak sporządzone uzasadnienie nie poddaje się kontroli instancyjnej.

Reasumując: Sąd Okręgowy stwierdza, że Sąd I instancji dowolnie ocenił materiał dowodowy zgromadzony w sprawie a następnie dokonując oceny prawnej czynów zarzucanych oskarżonym bezrefleksyjnie i mechanicznie przypisał im działanie w ramach art. 6 §2 kks nie wyjaśniając tejsze kwestii, stąd zaskarżony wyrok uznać należy za co najmniej przedwczesny. W zaistniałej sytuacji powyższe uchybienia, mające charakter istotnych, wpływających na treść orzeczenia, przesądziły o konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy przeprowadzi postępowanie dowodowe w całości, mając na względzie uwagi poczynione powyżej, a także argumenty podnoszone w środkach odwoławczych, nadto uzupełni je w sposób umożliwiający uniknięcie wskazanych powyżej uchybień. Sąd podda prawidłowej i pełnej ocenie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Następnie wyda orzeczenie z uwzględnieniem wszystkich ustalonych okoliczności, a także zadba, by uzasadnienie orzeczenia (o ile będzie sporządzane) spełniało wymagania przewidziane w art. 424 kk.